

Verksamhetsberättelse FÖR 2007

Vattenvårdskommittén har under året bestått av följande personer:

Ordinarie ledamöter	Suppleanter	Miljönämnd
Bo Lindblom vice ordf.	Peter Melinder	Eslöv
Richard Granqvist	Kent Remes	Kävlinge
Peder Weibull ordf.	Ninni Andersson	Landskrona
Leif Johansson	Maria Lund	Svalöv

Arbetsgruppen har bestått av följande tjänstemän:

Representant	Ersättare	Miljöförvaltning
Anna-Carin Linusson	Birgitta Karlsson	Eslöv
Patrik Lund bitr sekr	Lars Johansson	Kävlinge
Högni Hansson sekr.	Olle Nordell	Landskrona
Tommy Samuelsson	Sofie Birch-Jensen	Svalöv

I arbetsgruppens och kommitténs möten har även Anna Hagerberg från Länsstyrelsens miljöenhet och Ekologgruppen AB deltagit.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 14 mars 2007 i Landskrona. Olle Nordell redogjorde för 2006 års verksamhetsberättelse och innevarande års verksamhetsplan. Till ordförande i kommittén till nästa årsmöte valdes Peder Weibull, Landskrona och till vice ordförande Bo Lindblom, Eslöv. Till sekreterare till nästa årsmöte utsågs Högni Hansson, Landskrona och till biträdande sekreterare Patrik Lund, Kävlinge. Ordföranden och sekreteraren utsågs att teckna kommitténs firma.

Vårsmöte

Vårsmötet hölls den 18 maj i serveringen vid Trolleås slott i Eslövs kommun. Till vårmötet inbjöds representanter för myndigheter som hanterar vattenfrågor, natur- och miljöorganisationer, byalag, lantbruksorganisationer och sportfiskeföreningar. Kommitténs verksamhetsberättelse för 2006 och verksamhetsplan för 2007 presenterades. Håkan Sandsten från Eurofinns redogjorde för vattenkontrollen under 2006. Kulturgeografen Nils Lewan höll föredrag om nyttjandet av det framtida landskapet ”Perspektiv på framtida landskap” Efter lunch genomfördes en exkursion längs vattendraget där en vacker betesmark syd öst om Trolleholms slott, en ravin vid Farstorp och Saxåns källflöden vid prov punkt 28:2 besöktes.

Postadress	Kontorsadress	Telefon	Telefax	Postgironr
261 80 Landskrona	Stadshuset Drottninggatan 7	0418-470 600	0418-470 603	1 23 45-5

Vattendirektivet

Arbetsgruppens medlemmar har deltagit i möten där implementeringen av vattendirektivet, karakteriseringen av vattendragen och vattenråd har diskuterats.

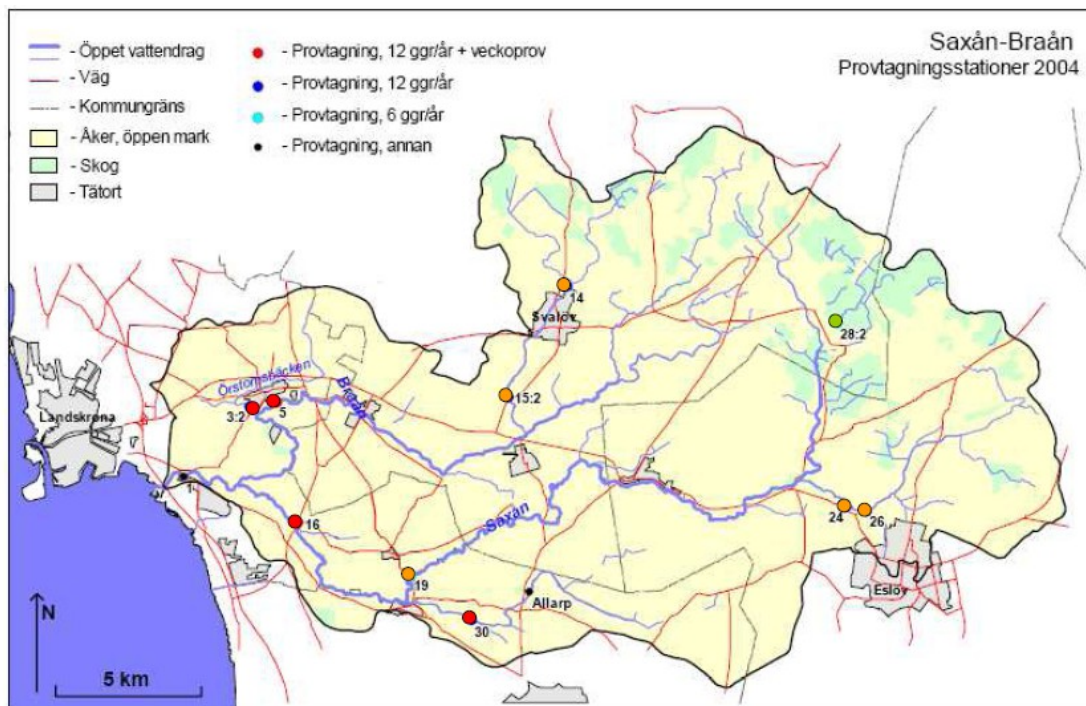
BT-kemi

Arbetet med saneringen av BT-kemiområdet har följts och synpunkter på kontrollprogram och sanerings- och återställningsarbeten har lämnats. Representanter för kommittén deltog i ett informationsmöte i november. Kommittén har fått tillgång till de bekämpningsmedelsanalyser som utförts vid BT-kemi i Teckomatorp. Provtagning av bottenfauna och bekämpningsmedel uppströms och nedströms av en soptipp vid Källs Nöbbelöv har utförts BT-kemisanerings. Bottenfauna provtagningen visar ingen påverkan.

Vattenkontrollen 2006 (hela vattenkontrollen redovisas på vårmötet i maj år 2007)

Vattenkontrollen omfattar månadsprovtagning av temperatur, pH, konduktivitet, syrgas, grumlighet, biologisk syreförbrukning, kväve och fosfor i 8 provpunkter. Dessutom tas veckoprover av kväve, fosfor och totalorganiskt kol i två punkter som blandas flödesproportionellt. Analyserna används för beräkning av vattendragets transport av dessa ämnen. Tungmetaller och bekämpningsmedel provtogs nära vattendragets mynning. En databas över utförd provtagning finns på kommitténs hemsida och uppdateras ca varannan månad. Förberedelser för att testa bekämpningsmedel på biota har genomförts i samarbete med SLU.

Resultatet av vattenkontrollen under 2007 redovisas vid vårmötet i maj eftersom nödvändiga flödesdata från SMHI först levereras under mars månad Eurofins har utfört vattenkontrollen 2006.

Sammanfattning av vattenkontrollen 2006

2006 anlätade Saxån-Braåns Vattenvårdskommitté Eurofins och Hushållningssällskapet Kalmar-Kronoberg-Bleking för att utföra recipientkontrollen av avrinningsområdet. Dessutom bad Landskrona kommun om en extra undersökning av suspenderat material på fler lokaler. Detta gjordes för att få en bild av var det finns problem med erosion.

Väder och flöde

Väderåret 2006 blev mycket omväxlingsrikt och extremt, med en snörik vinter, sommartorka, skyfall och översvämningar på hösten. Helårets nederbörd i Helsingborg blev 873 mm och årsmedeltemperaturen blev 9,1 °C vilket är varmare än normalt. Vattenföringen under 2006 dominerades av snösmältningar både på våren och på senhösten, samt av rekordregnande i augusti och december. Erosionen blev på sina håll kraftig, särskilt på våren. Sommaren var torr med låga flöden fram till augusti.

Syretillstånd

Syretillståndet i Saxån-Braån är tillfredsställande med syrerikt vatten överallt. Inte vid något provtagningsstillfälle var syrgasmättnaden under 50%.

Försurning

Försurningen orsakar inga synliga problem i Saxån-Braåns vatten eftersom marken i avrinningsområdet är så kalkrik. Vattnet hade högt pH hela 2006 och pH-värdena under 2006 varierade mellan 7,3 och 8,8 vilket är normalt.

Fosfor

Fosforhalterna på vintern var ovanligt låga på grund av den långvariga isläggningen men sedan när snön smälte orsakade det stor erosion (se framsidan) och halterna steg till extremt höga. Den totala transporten av fosfor från Saxån-Braåns avrinningsområde till havet var 7,4 ton. Den arealspecifika förlusten av fosfor från avrinningsområdet blev 0,20 kg per hektar vilket bedöms som högt.

Kväve

Förutom allra högst upp i avrinningsområdet var kvävehalterna extremt höga under 2006 och allra högst halter hade Välabäcken och Örstorpsbäcken. Ammoniumhalterna var mycket höga både nedströms Svalövs avloppsreningsverk under vintern och i Välabäcken i maj. Det finns risk för att djurlivet skada-

des av ammoniak i Välabäcken i maj. Totaltransporten av kväve var 1052 ton. Den arealspecifika förlusten av kväve från avrinningsområdet blev 28 kg per hektar vilket bedöms som mycket högt.

Ljusklimat

Både den långa kalla vintern och den torra sommaren gav klart vatten i Saxån under vissa perioder 2006. Andra perioder var det mycket grumligt vatten på grund av snösmältningar och kraftiga regn. En extra undersökning av suspenderat material i vattnet visade att dagvatten från Eslöv och möjligen även Svalöv grumlar åvattnet betydligt. På jordbruksmarkerna verkade det som om alla skyddszoner längs vattendrag fungerar bra och det var inte tydligt att vattnet blev grumligare vid åkrarna. Det finns därför all anledning att fortsätta anlägga skyddszoner överallt.

Bekämpningsmedel i vatten

Bekämpningsmedel mättes i vatten nära havet i Häljarp. De ämnen som fanns i högre halter än detektionsgränsen var Glyphosat och AMPA, Bentazon, Isoproturon, Mekoprop-P (MCPP), 2,6-diklorbenzamid, Kvinmerac, MCPA, Metamitron, Aclonifen, Klordiazon, Metazaklor och Simazin.

Metaller i vatten

Även metaller i vatten mättes i Häljarp. Halterna av bly, kadmium, krom, koppar, och nickel var låga och zinkhalten var mycket låg. Metaller i vattenmossa Metaller mättes även i vattenmossa som placerades i vattnet i halvöppna burkar under en månads tid. Det var överlag högst halter i vattenmossan vid station 24 Långgropen nedströms Eslöv. Vattendraget tar emot dagvatten från staden och det är inte förvånande att halterna blev högst här. Framförallt zink var förhöjd. Även 15:2 som är recipient för Svalövs avloppsreningsverk hade högre halter av metaller än längre nedströms.

Bottenfauna

Resultaten från bottenfaunaundersökningen visar ett lägre antal taxa och individer överlag än 2005. Danskt faunaindex var detsamma som förra året, utom i Välabäcken där det var lågt vilket visar att känsliga arter saknas. Även den biologiska mångfalden var låg. Anledningen till de dåliga förhållandena i Välabäcken kan den höga halten av ammoniak i maj månad 2006.

Information

Hemsidan har uppdaterats och utvecklats. Data från vattenkontrollen finns som en databas med möjlighet att få aktuella och historiska diagram över tillståndet. Aktuell månadsrapport finns även tillgängligt på hemsidan.

Reglerad dränering

Förutsättningar för att tillämpa reglerad dränering som en metod att minska belastningen har fortsatt att utredas.

Dammdatabas

En databas över alla anlagda dammar i avrinningsområdet har tidigare upprättats och har under nu gjorts möjlig att nå från Internet. Den innehåller data om totalt 182 objekt varav 84 är anlagda. Den totala ytan anlagda dammar uppgår till ca 66 ha. Dammdatabasen har kompletterats med bilder och består av en publik del <http://www.agerod.com/dammdata/dammar> och en intern del som kräver lösenord.

Information till allmänheten

Se NIP

Miljömålsarbetet

Miljömål: myllrande vårmarker

Länsstyrelsen har fördelat statliga medel för att ta fram planeringsunderlag för framtida våtmarker i jordbrukslandskapet. Saxån-Braåns vattenvårdskommitté har erhållit 120 000 kr för att ta fram ett ”planeringsunderlag för att återskapa dammar och våtmarker i odlingslandskapet inom Saxån-Braåns avrinningsområde”. Eco-e Miljökonsult har tagit fram ett förslag på möjliga dammar och våtmarker med utgångspunkt från Rekognoceringskartan, Häradsekonomiska kartan, jordartskartan mm. Totalt har 98 olika lägen har identifierats med en total areal om ca 80 ha. Kontakt har tagits med ca 70% av markägarna (övriga kunde inte nås) ca 60 av dessa var intresserade att diskutera möjligheterna till våtmarksanläggningar.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag

Länsstyrelsen har erhållit 800 000 kr för att återmeandra någon lämplig del i Saxån. Under våren har ett läge mellan Dösjebro och Trä undersökts. Markägaren har dock inte varit intresserad. Ett annat möjligt läge nedströms Trollenäs undersöks nu.

Miljömål: ingen övergödning

Kommittén har initierat ett examensarbete i Limnologi där alla dräneringsrör och andra rör som mynnar direkt i vattendraget har karterats. Examensarbetet föreslår några konkreta åtgärder där rören leds via avskärande ledningar in i dammar, kvävemurar eller översilas. Även reglerad dränering föreslås som metod att minska näringsbelastningen på vattendraget.

Saxån-Braåns natur- och rekreationsvärden

Kvärlövs naturområde

Arbeten med att iordningställa det kommunala naturreservatet har fortsatt.

Restaurering av betesmarker vid Häljarp

Ett restaureringsarbete av gamla betesmarker längs Saxån vid Häljarp har avslutats. Ett 10 ha stort område betas med highland cattle.

NIP-projektet ”Natur och rekreationsåtgärder längs Saxån och Braån”

Kommittén har sökt och erhållit medel för ett NIP-projekt. Projektet omfattar 4 år och en total budget på 1,4 milj kr (inkl eget arbete). Projektet skall genomföras under 2006 – 2009. Medel tilldelades senare än förväntat så projektet har inte kunnat komma igång som planerat. Under 2007 har bl a två områden stängslats för bete, projektering av en stig vid Trollenäs har påbörjats, ett 10-tal ytor för olika typ av slätter har etablerats och de har inventerats för att kunna utvärdera olika skötselregimer. Under hösten har fyra informationsmöten med allmänheten hållits samt tre exkursioner.

Åtgärder i och längs vattendragen

Ett handlingsprogram för vatten- och landskapsvård inom Saxån-Braåns avrinningsområde togs fram 1994. Kommittén har haft handlingsprogrammet som grund vattenvårdsarbetet. Programmet innefattar bl a anläggande av 200 ha dammar under en 12 årsperiod. Under året har inga dammar anlagts i kommitténs regi. Kommittén har saknat medel för att anlägga dammar och våtmarker.

Se även under Miljömålsarbetet.

Ekonomi

Budgetpost	Budgerat	Utfall 2007
Årlig vattenkontroll , inkl PULS, utökad provtagning av bekämpningsmedel, internetkompatibel databas	260 000:-	259 500:-
Information: hemsida, dammdatabas reglerad dränering möten allmänheten.	20 000:-	41909:-
Åtgärder: NIP-program Saxån-Braåns rekreations- och naturvärden, våtmarksåtgärder, inventering, arbete med vattenvård och naturskydd, reglerad dränering.	130 000:-	240 226:-
Övriga kostnader	10 000:-	6988:-
Summa	420 000:-	548 633:-
Total intäkter	548 633:-	
Kostnad per kommun (inbetalt)	105 000:-	105 000:-

Intäkterna har ökat med 120 000 kr genom bidrag från LST och 2750 kr från SNV samt överföring från tidigare förutbetalt bidrag 5883.

Åtgärderna innefattar restaurering av betesmark vid Häljarp och NIP. För dessa har externa medel utbetalats.

Bilaga till verksamhetsberättelsen 2007 för Saxån-Braåns vattenvårdskommitté

Lista på miljökvalitetsmål, delmål och förslag till åtgärder som är relevanta för Saxån-Braåns vattenvårdskommitté. Uppgifter från Skånes miljömål och miljöhandlingsprogram. 2003:62

Levande sjöar och vattendrag:

Miljökvalitetsmålet:

Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig reproduktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Delmål 1 och 2 Skydd av natur- och kulturmiljöer samt restaurering av skyddsvärda vattendrag, delmål 1 och 2

Delmål 1. Senast år 2005 skall berörda myndigheter ha identifierat och tagit fram åtgärdsprogram för särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer som behöver långsiktigt skydd i eller i anslutning till sjöar och vattendrag. Senast år 2010 skall minst hälften av de skyddsvärda miljöerna ha ett långsiktigt skydd.

Delmål 2. Senast år 2005 skall berörda myndigheter ha identifierat och tagit fram åtgärdsprogram för restaurering av Sveriges skyddsvärda vattendrag eller sådana vattendrag som efter åtgärder har förutsättningar att bli skyddsvärda. Senast till år 2010 skall minst 25 procent av de värdefulla eller potentiellt skyddsvärda vattendragen ha restaurerats.

Åtgärder

1. Underlag tas fram till en bevarande- och åtgärdsstrategi för särskilt skyddsvärda miljöer i sjöar och vattendrag. Utifrån bevarandestrategin identifieras prioriterade områden i behov av skydd, restaurering och av åtgärdsprogram. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna, Skogsvårdsstyrelsen, regionala museerna och markägarna senast år 2005
2. Minst hälften av de särskilt skyddsvärda natur- och kulturmiljöerna skyddas. Minst 25 procent av de värdefulla eller potentiellt skyddsvärda vattendragen som är behov av restaurering åtgärdas. Exempel på restaureringsåtgärder är utrivning av vandringshinder, byggande av vattenvägar, återmeandring av vattendrag, bevarande av flodkräfta inom upprättade skyddsområden, återutplantering av utrotade eller hotade arter som mal och flodpärlmussla samt restaurering av förlämningar, bebyggelse och landskap. Länsstyrelsen, kommunerna, Skogsvårdsstyrelsen, regionala museerna, markägarna, fiskerättsägarna och ideella organisationerna från och med år 2004
3. En utvärdering av tillämpningen av strandskyddet genomförs. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna senast år 2005
4. De mest värdefulla vattendragen inventeras fortlöpande för att peka ut värdefulla biotoper och kulturmiljöer. Länsstyrelsen, kommunerna, regionala museerna och samverkansorganen för vattendragskontroll från och med år 2004
5. Inför exploatering av särskilt känsliga vattendrag, till exempel vid vägdragningar eller byggande av minikraftverk, krävs vid behov att inventeringar av natur- och kulturmiljöer längs vattendraget genomförs. Länsstyrelsen från och med år 2004
7. Vandringshinder utan vattendomar identifieras i värdefulla vattendrag och i särskilt prioriterade fall begärs det att de rivs ut. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna, markägarna och sportfiskeklubbarna från och med år 2004
8. Vandringsvägar för fisk och andra vattenorganismer återställs kontinuerligt. Exempel på prioriterade vatten är Bivarödsån (Helge å), Vramsån (Helge å), Rökeån (Helge å), Klövbäcken (Rönne å) samt Stensån. Lekbotnar för öring återställs i Edre ström (Skräbeån). Länsstyrelsen från och med år 2004
9. Vägpassager över särskilt värdefulla vattendrag som utgör vandringshinder för fiskar och andra vattenorganismer identifieras samt åtgärdas. Alla åtgärder vidtas med kunskap och respekt för befintliga natur- och kulturvärden. Vägverket och Banverket med hjälp av Länsstyrelsen, regionala museer och sportfiskeklubbarna senast år 2010
10. För att undvika skadligt låga vattennivåer i vattendrag formuleras en policy för uttag av vatten för bevattningsändamål. Länsstyrelsen, sportfiskeklubbarna och LRF senast år 2004
11. Teknik för miljöanpassad rensning (enligt modell från Saxån-Braåns vattenvårdsförbund) av vattendrag stimuleras fram genom information till dikningsföretag och entreprenörer. Länsstyrelsen, Skogsvårdsstyrelsen, kommunerna, ideella organisationerna, LRF och samverkansorganen för vattendragskontroll från och med år 2005

12. Vid rensning av värdefulla vattendrag eller vattendrag som restaurerats och som delvis återfått naturliga förhållanden, är hållningen särskilt restriktiv. Om rensning tillåts ställs långtgående krav på miljöanpassning. Länsstyrelsen från och med år 2004

Upprätta vattenförsörjningsplaner, delmål 3

Senast år 2009 skall vattenförsörjningsplaner med vattenskyddsområden och skyddsbestämmelser ha upprättats för alla allmänna och större enskilda ytvattentäkter. Med större ytvattentäkter avses ytvatten som nyttjas för vattenförsörjning till fler än femtio personer eller distribuerar mer än 10 kubikmeter per dygn i genomsnitt.

Åtgärder

14. Potentiella ytvattentäkter identifieras liksom eventuella brister i kommunens vattenförsörjning. Materialet redovisas i digital karta. Kommunerna från och med år 2004

15. Hot mot potentiella ytvattentäkter i länet identifieras och åtgärder vidtas. Kommunerna med hjälp av Länsstyrelsen och Sveriges Geologiska Undersökning från och med år 2004

16. Vattenförsörjningsplaner, som inbegriper nya vattenskyddsområden, skyddsbestämmelser samt åtgärder för att effektivisera vattenanvändningen, upprättas på kommunal respektive regional nivå. Kommunerna och Länsstyrelsen senast år 2009

17. Det lagliga skyddet av vattenskyddsområden fastställs. Kommunerna senast år 2009

Delmål 4 och 5. Kontroll av utsättning av djur och växter samt skydd av hotade arter,

Delmål 4. Senast år 2005 skall utsättning av djur och växter som lever i vatten ske på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden inte påverkas negativt.

Delmål 5. Senast år 2005 skall åtgärdsprogram finnas och ha inletts för de hotade arter och fiskstammar som har behov av riktade åtgärder.

18. ArtDatabankens och Naturvårdsverkets arbete med att ta fram utbredningskartor för arter som är rödlistade, regionalt sällsynta eller främmande stöds. Länsstyrelsen, kommunerna, ideella naturvärden och sportfiskeorganisationerna från och med år 2004

19. Befintliga åtgärdsprogram genomförs för till exempel grönlång, sandkrypare, nissöga, mal och flodkräfta. Länsstyrelsen från och med år 2004

20. Förutsättningar för att införa miljöövervakning för till exempel grönlång, sandkrypare, nissöga, bäck-, flod- och havsnejonöga, flodkräfta samt hotade musslor studeras, varefter eventuella övervakningsprogram tas fram. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna senast år 2005

Ingen övergödning:

Miljökvalitetsmålet: Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten. För Skåne innebär miljökvalitetsmålet bland annat att luftutsläppen av kväve år 2020 inte skall vara högre än vad som motsvarar årligt nedfall med 5 kg kväve per hektar. Detta motsvarar för Skånes del ett utsläpp av 5 650 ton kväve, det vill säga en minskning av utsläppen från främst trafik och jordbruk med cirka 75 procent.

Åtgärder

Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten, delmål 1 och 2

Delmål 1. Fram till år 2010 skall de svenska vattenburna utsläppen av fosforföreningar från mänsklig verksamhet till sjöar, vattendrag och kustvatten ha minskat kontinuerligt från 1995 års nivå. Delmål 2. Senast år 2010 skall de svenska vattenburna utsläppen av kväve från mänsklig verksamhet till haven söder om Ålands hav ha minskat med minst 30 procent från 1995 års nivå till 38500 ton. Kväveutsläppen till Skånes kustvatten skall senast år 2010 ha minskat med minst 25 procent motsvarande cirka 4 500 ton till nivån 12 400 ton.

1. Kunskaps- och rådgivningsprojektet Greppa näringen fortsätter. Det bidrar till att arealen fånggrödor och andelen vårplöjd respektive sent höstbearbetad areal ökar, liksom avsättning av frivillig träda i kustzoner och längs vattendrag. Höstspridning av nöt- och svinflytgödsel minskar med 35 procent respektive 70 procent. Kvävegivor av konstgödsel och stallgödsel optimeras och sänks med 15 procent. Kväve- och fosforinnehållet i djurfoder minskar. Anläggning och planering av skyddszoner längs vattendrag och våtmarker i landskapet fortsätter, motsvarande ca 2 700 hektar våtmarker räknat från år 1995. Lantbrukarna med hjälp av andra aktörer från och med år 2004

3. Föreningens känsliga områden i Skåne pekas ut. Exempel på områden är vissa kommunala dricksvattentäkter, Laholmsbuktens och Skåldervikens tillrinningsområden, helt kustnära områden samt läckagebenägna sandjordsområden. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna och LRF senast år 2004

5. Vid tillsyn och prövning av anmälnings- och tillståndspliktiga jordbruk inom särskilt föreningens känsliga områden (se åtgärd 3 ovan) ställs krav på långtgående åtgärder, exempelvis restriktioner vid höstspridning av stallgödsel. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004

6. En kartläggning av vattendrag genomförs med syftet att identifiera åkermark som bör läggas i träda, exempelvis på grund av ofta återkommande översvämningar. Kommuner med hjälp av Länsstyrelsen från och med år 2006

9. Ökad produktion av bioenergi från jordbruket stimuleras genom medel från exempelvis klimatinvesteringsprogrammet (KLIMP). Exempel på åtgärder är ökad odling av gräsvallar och ökad användning av skörderester, till exempel betblast, till biogasproduktion. Lantbruksnäringen, kommunerna och Länsstyrelsen från och med år 2004

10. Arbetet med att minska tillförseln av lerpartiklar och liknande (innehåller fosfor) till vattendrag intensifieras genom information till dikningsföretag om metoder för miljöanpassad rensning och till lantbrukare om värdet av skyddszoner. (Se även åtgärdsförslag under Levande sjöar och vattendrag.) Samverkansorganen för vattendragkontroll, kommunerna och Länsstyrelsen från och med år 2004

Avlopp

13. Fortsatt kartläggning genomförs av otillräckligt renat avloppsvatten från enskilda hushåll, fritidsområden och mindre samhällen. Krav ställs därefter på bästa tillgängliga teknik eller enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Kommunerna senast år 2007

14. Genom information till hushåll med enskilda avlopp ökas användningen av tvättmedel med låg fosforhalt. Hushållen med hjälp av konsumentorganisationerna, detaljhandeln, kommunerna och branschorganisationerna från och med år 2004

15. Installation av urinseparerande avloppsteknik fortsätter att stimuleras och fler hushåll med enskilda avlopp eller bostadsområden i länet prövar att införa det. Kommunerna och hushållen från och med år 2004

16. Utsläpp av obehandlat avloppsvatten vid exempelvis häftiga regn fortsätter att minskas genom bland annat ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, förbättrade ledningsnät för minskad inträngning av grundvatten och dagvatten samt genom anläggning av magasin för utjämning av höga flöden. Kommunerna senast år 2010

17. Krav ställs på minimering av utsläpp av nitrifikationshämmande ämnen till avloppsreningsverk så att verkens funktion inte nedsätts väsentligt. Länsstyrelsen, kommunerna och huvudmännen för avloppsreningsverken från och med år 2004

Delmål 3. Minskade utsläpp av ammoniak.

Senast år 2010 skall utsläppen av ammoniak i Sverige ha minskat med minst 15 procent från 1995 års nivå till 51 700 ton. Det innebär för Skåne att utsläppen av ammoniak från jordbruket skall ha minskat med 20 procent till 8 200 ton.

Åtgärder

20. Krav ställs på tak på urinbehållare och på flytgödselbehållare för svinflytgödsel vid provning av verksamhet som utökas och där det ställs krav på ytterligare lagringskapacitet eller vid nyetablering av djurhållning. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004

21. En restriktiv hållning tillämpas vid provning av tillstånd för anläggningar för djurproduktion och andra verksamheter nära skyddsvärda naturområden som definieras. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2005

22. Tillsynsvägledning ökas till kommunerna avseende ammoniakbegränsade åtgärder i lantbruket. Länsstyrelsen från och med år 2004

25. En långsiktig strategi tas fram för hur jordbruket, utöver nuvarande delmål, ytterligare kan minska ammoniakutsläppen. SLU Alnarp, lantbruksnäringen, foderhandeln, kommunerna och Länsstyrelsen senast år 2006. Åtgärder och mål som avser våtmarker återfinns under Myllrande våtmarker. Åtgärder mot utsläpp av kväveoxider finns bland annat under Bara naturlig försurning.

Ett rikt odlingslandskap:

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Delmål 1. Skötsel av ängs- och betesmarker

Senast år 2010 skall samtliga ängs- och betesmarker bevaras och skötas på ett sätt som bevarar deras värden. Arealen hävdad hårdvallsäng skall öka med 100 procent till år 2010. Arealen hävdad våtstätteräng skall öka med 25 procent till år 2010. I särskilt värdefulla naturtyper, som sandstäpp, rikkärr, kalkfuktängar, havsstrandängar och lövängar, skall hävdens säkerställas.

Åtgärder

1. Djurhållarpooler skapas, exempelvis genom att upprätta lokala register med djurhållare respektive markägare till ohävdade marker. Lantbruksnärings, Länsstyrelsen och kommunerna senast år 2005
3. Andelen naturbeteskött som serveras i restauranger och matsalar ökas. Kommunerna, Region Skåne, hotellen och restaurangerna från och med år 2004
4. Utifrån ängs- och betesmarksinventeringen väljs värdefulla marker ut som är i behov av restaurering. Lantbrukare informeras om natur- och kulturmiljövärden och möjligheterna till ersättning för restaureringen. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004
5. En sammanställning av områden med sandstäpp, rikkärr, lövängar, kalkfuktängar, strandängar/våtstätterängar och havsstrandängar görs för att kunna bedöma hävdstatus på dessa marker. Utifrån sammanställningen restaureras de marker som är ohävdade och/eller igenvuxna. Länsstyrelsen och kommunerna senast år 2005
6. Träd- och buskrik äng samt öppen hårdvallsäng hävdas, i synnerhet i mellanbygd. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004
8. I områden med höga natur- och kulturmiljövärden vidtas ytterligare åtgärder för att hejda nedläggningen av jordbruksmark. Länsstyrelsen, LRF, kommunerna, turistorganisationerna och hushållningssällskapen från och med år 2004
9. Teknik för hävd av blöta slåttermarker vidareutvecklas så att den passar in i normal jordbruksdrift. WWF, lantbruksnärings, entreprenörerna med flera från och med år 2004

Delmål 2. Bevaka och återskapa småbiotoper i odlingslandskapet

Mängden småbiotoper i odlingslandskapet skall bevaras i minst dagens omfattning i hela landet. För Skåne innebär det att mängden småbiotoper som är karakteristiska för respektive landskapstyp skall öka.

Åtgärder

10. En policy vid biotopskydds- och exploateringsärenden utarbetas så att dispenser utfärdas restriktivt och att kompensationsåtgärder krävs. Länsstyrelsen med hjälp av trafikverken, kommunerna och Jordbruksverket senast år 2005

Delmål 3. Skötsel av kulturbärande landskapselement,

Mängden kulturbärande landskapselement som vårdas skall öka till år 2010 med cirka 70 procent. Delmålet innebär för Skåne att minst 3 000 gårdar skall sköta sina kulturbärande landskapselement senast år 2010.

Delmål 4 och 5. Genetiska resurser hos domesticerade växt- och djurarter samt åtgärdsprogram för hotade arter

Delmål 4. Det nationella delmålet för växtgenetiska resurser och ett långsiktigt säkerställt bevarande av inhemska husdjursraser i Sverige till år 2010 innebär för Skåne att lantsorter av spannmål med flera kulturväxter bevaras samt att SLB-kon, linderödssvin, skånska blommehöns, åsbohöns, göingeget och skånegås bevaras i tillräckligt stort antal för att raserna skall kunna överleva. Delmål 5. Senast år 2006 skall åtgärdsprogram finnas för de hotade arter som har behov av riktade åtgärder.

Åtgärder

16. Insatser vidtas för fler sprutfria kantzoner samt för att öka medvetenheten om ekologisk odlings betydelse för hotade åkerogräs. Lantbrukarna, LRF, Hushållningssällskapen, de ideella organisationerna, friluftsmuseerna och Länsstyrelsen från och med år 2004
17. Arbetet med att genomföra åtgärdsprogram för hotade arter och biotoper fortgår. Länsstyrelsen från och med år 2004

Delmål 6. Program för lantbrukets ekonomibyggnader och kulturarvet i odlingslandskapet

Senast år 2005 skall ett program finnas för hur lantbrukets kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan tas tillvara. Målet innebär för Skåne också att kulturarvet i odlingslandskapet skall kunna upplevas och förstås samt att hotade kulturmiljöer skall skyddas och bevaras. Särskilt delmål för Skåne.

Åtgärder

19. I lokala kulturmiljöprogram redovisas särskilt jordbrukets byggda, anlagda och odlade kulturarv samt hur dess värden ska bevaras och brukas. Kommunerna senast år 2010

Hav i balans samt levande kust och skärgård:

Skydd av kust- och skärgårdsområden, delmål 1

Strategi för kustens kulturarv och odlingslandskap, delmål 2

9. En god hävd bibehålls eller förbättras inom utpekade områden med havssträndängar och andra värdefulla ängs- och betesmarker längs kusten. Vid behov restaureras dessa. (Se Ett rikt odlingslandskap, delmål 1.) Länsstyrelsen, kommunerna och markägarna från och med år 2005

Åtgärder för hotade marina arter, delmål 3

12. Kunskapen om lek- och uppväxtplatser för fisk inom länets kustområden dokumenteras och förbättras. Behovet av restriktioner för fisket inom skyddade områden utreds. Befintliga kunskaper om Skånes havsområde dokumenteras i en databas och i digitalt kartformat. Länsstyrelsen och Fiskeriverket senast år 2005

Minskning av bifångster, delmål 4

Anpassning av uttaget av fisk, delmål 5

Störningar från båttrafik, delmål 6

Myllrande våtmarker:

Delmål 1. Långsiktigt skydd för våtmarker

Det nationella målet innebär för Skåne att samtliga våtmarksområden i Myrskyddsplan för Sverige skall ha ett långsiktigt skydd senast år 2010.

Delmål 2. Inga skogsbilvägar över värdefulla våtmarker

Senast år 2004 skall inte skogsbilvägar byggas över våtmarker med höga natur- eller kulturvärden eller så att dessa våtmarker påverkas negativt på annat sätt.

Delmål 3. Anläggning och återställning av våtmarker

Det nationella delmålet om anläggning och återskapande av våtmarker innebär för Skåne att minst 2 500 hektar våtmarker och småvatten skall anläggas, återskapas eller vara beslutade på strategiska platser i odlingslandskapet till år 2010 med utgångspunkt från år 2000. Ytterligare minst 2 500 hektar våtmarker bör planeras och snarast anläggas. Potentiellt värdefulla våtmarker utanför landskapet, till exempel myrar och sumpskogar skall återställas.

Åtgärder

3. En skånsk strategi respektive plan upprättas för anläggning och återskapande av våtmarker. Länsstyrelsen med hjälp av kommunerna, ideella organisationerna med flera senast år 2006
4. Behovet av att återställa våtmarker utanför odlingslandskapet som påverkats av dränering inventeras. Ett pilotprojekt genomförs och en plan upprättas. Skogsvårdsstyrelsen, de berörda kommunerna och markägarna senast år 2006
5. Potentiella våtmarksområden eller objekt anges i översiktsplanen. Kommunerna senast år 2006
6. Våtmarker och småvatten anläggs med stöd av rådgivare, konsulter och Länsstyrelsen och med respekt för befintliga natur- och kulturlandskapsvärden. Lantbrukarna från och med år 2004
7. Informationsinsatserna till lantbrukare om våtmarksanläggning utökas kraftigt. Länsstyrelsen, kommunerna och jordbruksnäringslivet från och med år 2004
8. Våtmarker anläggs i lämpliga fall som utjämningsmagasin vid exploateringar. Vägverket, Banverket och kommunernas VA-verk från och med år 2004
9. Möjligheterna att återskapa våtmarker redovisas av stora markägare. Region Skåne, kommunerna, Svenska Kyrkan, Sveaskog med flera senast år 2005
11. En genomgång görs av befintliga diknings- och sjösänkingsföretag för att identifiera objekt med särskild potential för anläggnings- eller restaureringsåtgärder och se över om dikningsförrättningarna har följts. Länsstyrelsen senast år 2006
12. Vid detaljplanläggning studeras de hydrologiska effekterna i och omkring planområdet, så att hydrologiska och miljömässiga skador kan undvikas. Kommunerna från och med år 2004
13. Åtgärder vidtas för att kompensera markavvattning eller ingrepp i befintliga våtmarker i samband med exploatering. Exploatörerna, trafikverken och kommunerna från och med år 2004

Åtgärdsprogram för hotade arter, delmål 4

Åtgärdsprogram skall senast till år 2005 finnas och ha inletts för de hotade arter som har behov av riktade åtgärder.

Åtgärder

14. Kunskapen om vilka arter och biotoper som är i störst behov av åtgärdsprogram förmedlas. Det gäller även åtgärder som bedöms kunna gynna flera arter. De ideella organisationerna och universiteten senast år 2005

Giftfri miljö:

I Skånes miljömål och miljöhandlingsprogram finns ett antal viktiga åtgärder i Skåne. Dessa är fördelade nedan under respektive delmål för Giftfri miljö.

Delmål 1. Mer kunskap och information om särskilt farliga ämnen,

2. Betydande enskilda utsläpp av särskilt farliga ämnen som anges i delmål 3 identifieras. Miljöövervakningen, recipientkontroll, tillståndsprövning av verksamheter och tillsyn integreras bättre. Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004

5. Ny kunskap om bland annat organiska föreningar, inklusive läkemedelsrester och pesticider, återspeglas i valet av indikatorämnen och mätningar i slam. Avloppsreningsverkens huvudmän, universiteten, kommunerna och Länsstyrelsen med hjälp av de centrala myndigheterna från och med år 2004

Delmål 2. Strategi för miljöanpassad upphandling

Delmål 3. Utfasning av särskilt farliga ämnen

Delmål 4. Mindre kadmium i jordbruksmark

Delmål 5. Inga bekämpningsmedel i Skånes vatten

21. Ett kontrollprogram för bekämpningsmedelsrester i grundvatten upprättas och genomförs. (Se också Grundvatten av god kvalitet.) Länsstyrelsen och kommunerna från och med år 2004

22. Informationsarbetet intensifieras med syfte att minska användningen av bekämpningsmedel, särskilt under sen höst. (Se också Grundvatten av god kvalitet.) Länsstyrelsen, kommunerna och lantbruksnäringsen med hjälp av rådgivare från och med år 2004

23. Alternativa metoder används i stället för kemisk bekämpning på offentlig mark och personalen informeras och utbildas. Kommunerna från och med år 2004

Delmål 6. Förorenade områden skall vara identifierade och riskklassade

Det nationella delmålet om förorenad mark innebär för Skåne att förorenade områden skall vara identifierade och riskklassade senast 2005. Sanering och efterbehandling av sju områden i riskklass 1 och 2 skall ha påbörjats senast 2005. Minst tre områden skall vara slutligt efterbehandlade vid utgången av 2005

32. Skånes förorenade områden identifieras eller riskklassificeras i enlighet med Regionalt program för inventering och efterbehandling av förorenade områden i Skåne län. Länsstyrelsen och kommunerna senast år 2005

33. Saneringen eller efterbehandlingen av tio av de mest prioriterade objekten i Skåne påbörjas varav minst tre slutbehandlas. Länsstyrelsen, kommunerna och verksamhetsutövarna senast år 2005

Delmål 7. Ökad ekologisk odling

Senast år 2010 bör minst 15 procent av den odlade arealen vara ekologiskt odlad och försäljningen av ekologiska varor bör ha ökat i motsvarande grad. Särskilt delmål för Skåne.

Åtgärder

35. Inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor utgör 10 procent av den totala livsmedelsbudgeten år 2005 respektive 25 procent år 2010. Kommunerna, Region Skåne och myndigheterna senast år 2005 respektive år 2010

Ett rikt växt- och djurliv

Nationellt miljö kvalitetsmål

Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Nationella delmål, enligt riksdagen

Delmål 1, 2010. Hejdad förlust av biologisk mångfald Senast år 2010 skall förlusten av biologisk mångfald inom Sverige vara hejdad.

Delmål 2, 2015. Minskad andel hotade arter År 2015 skall bevarandestatusen för hotade arter i landet ha förbättrats så att andelen bedömda arter som klassificeras som hotade har minskat med minst 30 procent jämfört med år 2000, och utan att andelen försvunna arter har ökat.

Delmål 3, 2007/2010. Hållbart nyttjande Senast år 2007 skall det finnas metoder för att följa upp att biologisk mångfald och biologiska resurser såväl på land som i vatten nyttjas på ett hållbart sätt. Senast år 2010 skall biologisk mångfald och biologiska resurser såväl på land som i vatten nyttjas på ett hållbart sätt så att biologisk mångfald upprätthålls på landskapsnivå.